

شتلکی کڼ کڼ تایی دت و هی تازش دت پښ دت کات. بڼام ناخ هزار
 جار وک تینووی چاو لڼ ئاو بڼ تاسو وڼ ئو وش قامم بڼی و لڼ
 ناسری و هت بڼ نامرادی کردن بڼ ولوو هیچی ترم لڼ هگبڼی ئم
 گشتن سختن مدا نڼینی یو وڼ. ئو بڼری ش قامم کڼ م سقایڼ، بڼزم،
 خشی یڼ ئاهنگ، برسیت و هزاری لڼ فرهنگی ئو وڼ دا ووشی
 نامن و مانایان نی یڼ. " ناخ دووری نوان بڼهشت و دزخ حوت
 هنگاو نی یڼ!؟" بڼ گومانم لڼوی کڼ کمتریش گڼر بڼتو است و
 است ملی ڼگای ئو بڼر بگریته بڼر، کاتی بڼینی ئم ماو یڼ لڼ
 پنج چرک تڼ ناپڼ هڼر چوار چرک دت بڼت بڼ دور لڼ امان و
 سیرکردنی سد یڼکی و یڼی پوویست بڼ پڼینو وڼ، سیر حوت هنگاو
 تڼها حوت هنگاو سد یڼکی پوویست.

*

چاو پڼک و تنی یڼک م ڼژمان، ئوان هڼموو پڼک وڼ بوون تڼها من
 نڼت کڼ لڼ جیهان نامک وڼ بڼ نوڼنری است قین هڼبڼرا بووم،
 پڼک وڼ ددان. نازاری هت بریندارم لڼ جیهانی خیا یڼ بڼ
 پایاندا بڼر و دڼریا یڼکی ش ڼای دما یم. نارزووی دت لڼ نڼو
 دت نانیان م لڼکی سپی بوو لڼ قفزی تلبندی شا پڼکانی
 قف لڼ ش یڼکدا فف فای بوو. ڼژی دوو م لڼ جیهان کڼی خ م وڼ
 پیر سک بی غ و اس ی خ م لڼ خست کار بڼر و چوار جیهانی تاز کڼ بڼ
 چوار مر ف نوڼرا بوون س کو و کچ. دوو کو ی ئسم ر وی کڼکی سپی
 کچ کڼش هڼر سپی بوو، بڼ استی جوانی یڼکی و خنری هڼبوو چاوم بڼی
 یڼ چاوی هت ڼو خانی کڼ نڼ قف لڼکی لڼ ناخ و مدا دت ڼی کرد.
 ئاو ڼی د روون وورد و خاش بوو. بینین تڼ ی دا بوو بڼ ست م ڼژی
 دوا یی د رگا شق و پق بوو کڼی کڼ نڼ جیهان کڼم کرد وڼ و بڼر و
 پچ اندنی توقی دوور پڼرزی ک و تم ڼڼ.

هستان پڼو یڼکی د وویست تا نوڼنری بڼ ڼز دت بڼ کار ڼکانی
 بکات و سڼر تا بک و ڼت دووان. ارای ی و دوود ی تڼنگیان بڼ
 ناخ و ی ج نابی هڼنا بوو بڼ زگار بوون لڼو د و زمان یڼ کس ر ووم
 کرد کو ڼ پست سپی یڼک و و وتم :- (تاک ی ئم و ا بین؟ با یڼک
 بناسین.) و ڼام کی همن بڼ ئم پرسیار چ کڼری دا " من ناوم
 فریاد ڼ ویش کاروان ڼ زگار ئمیش خوشک گزنگ "

گزنگ بڼیان کی و ونڼ. هیوایڼ، دت پڼ کردنی کاری جیهانی ئم مڼر
 و مزد ی ڼ ڼکی تازی لڼ ژر باخ ی دا شارد ت وڼ، بڼیان حزی
 کارکردن لڼ مڼر د بز و ڼ کڼ هشتا نوستن با ی همنی بڼس ر
 ئو بڼردا ک شا وڼ. کارکردنی ئم مڼر بڼرد و ام تا ئو وار و ئو وار ش
 نامرادی و بڼ بڼشی میوانی ڼش و ووت کڼ دت کات و مزد ی دت پڼ

کردنی ٲابواردن ٲ وورگ زلٲکانی ئ و ٲر دٲبات. لغاوی ئسپی
خٲای گزنگم شل کردبوو، ٲنجٲی هٲٲٲش ٲر و چاوی ناخٲوٲم
دٲچوو، دٲیقیزاند ” تٲ مافی ٲیرکردنٲوٲی وات نی یٲشتی ئوٲر ٲ
ئٲمٲر یاساغٲ ٲوٲستٲ گومرگ بدرٲت، ٲتٲش نادرٲت نٲکٲی کوٲٲ
نٲکٲی ٲیر لٲ شتی وا بکٲیتٲوٲ، گزنگ ئ و ٲر و تٲش ئٲمٲر ئ و
ئ و تٲش تٲ. ” هٲستی وٲٲی ٲای ٲٲشی ماتٲمی ٲسٲر شانٲی
دٲرووندا کٲشا، ٲ دٲنگیٲکی قووٲ وٲکو قٲناغی سٲ بوونی ژیانٲی ٲق
ایٲخی خٲی ٲاخست.

ٲم دٲرکٲوت کٲ زگار خٲٲکی ئٲمٲر و حٲزی نزیک بوونٲوٲم
چٲکٲرٲی دا، ٲٲام ئوٲیش ئارٲزووٲکانی خٲی لٲوٲر تٲ و کردبوو،
چٲکٲرٲیان دابوو، رٲگ و ٲیشٲیان ٲ زٲوی دا چوو بووٲ خوارٲوٲ و
جیاوازی لٲگٲٲ ئواندا نٲبوو.

تٲٲینی : فریاد حٲزی لٲ گٲرانی ٲٲژئاوایی دٲکات گوٲ لٲ ژهٲٲاتی
ناگرٲت. ٲٲچٲوانٲی منٲوٲ ئوٲی ئٲمٲگی ٲٲژهٲٲاتی ٲٲوٲ نٲٲ
حٲزی لٲ ناکٲم ” حٲوت هٲنگاو، تٲنها حٲوت هٲنگاو ٲٲ و ٲٲر
گٲشت کٲرٲکی نامٲی ئ و جیهانٲٲٲٲٲٲ مل ٲنٲ و حٲوت هٲنگاو
ٲٲٲ و ٲیزٲ ماٲٲکی ٲٲک و ٲٲک ٲٲینی کٲ گٲٲای دارٲکانیان لٲسٲر
دیواری حٲوشٲکانیانٲوٲ ٲٲش وازی لٲ گٲشت کٲران دٲکات، هٲمنی یٲکی
تٲواو، تٲنانٲت دٲنگی ٲشیلٲکانیشیان نایٲت.

وٲکو ٲاسیان دٲکرد ئ وٲ ماٲی کاروانٲ ئوٲش ماٲی گزنگٲ ٲاش چٲند
هٲنگاوٲکی تر ئوٲش ماٲی فریادٲ ٲٲاستی کٲ تیشکی ئاراستٲکراوی
خانووٲکٲ لٲچاومدا جٲگیر بوو لٲناخٲوٲ قاقا ٲٲکٲنیم بزٲیک کٲوتٲ
سٲر لٲوم ٲٲرٲرٲرٲ قاقاکٲ نزم دٲبووٲوٲ تا بوو ٲ کوٲی گریانٲکی
ٲ فرمٲسک ٲٲ خٲٲکٲ ٲٲش و ووتٲکٲ، لٲ دٲی خٲمدا ووتم ” هٲقی
یٲتی گٲرانی ٲٲژئاوایی نٲٲت حٲزی لٲ نٲکات چونکٲ ئٲم خانووٲ لٲ
ئیسٲگٲی تٲلٲفیزین دٲچٲت هٲر ٲ ئوٲ کراوٲ تیٲٲ ژئاوایی
یٲکان ئاهٲنگی تیا بگٲٲن، ”

*

چاوٲکم ٲ خٲمدا گٲٲٲ و گٲٲٲامٲوٲ ٲٲستی خٲم تٲنها ئوٲندٲم لٲو
ژیانٲ ٲٲٲٲٲ ٲٲ ما یٲوٲ لٲ کوٲوٲ ها تووم ووی گٲٲٲانٲوٲم ئاراستٲی
ئ وٲ بکٲمٲوٲ.

تٲنها حٲوت هٲنگاو بکٲشم و بگٲٲٲٲوٲ ٲٲش سٲدٲیک. حٲوت هٲنگاو
ئٲمگٲیٲنٲتٲوٲ سادٲی سروشت و سادٲی مرٲف و ژیانٲی ٲٲ چٲرمٲسٲری
و تٲ کٲشان، ئ و ژیانٲی کٲ لٲ سٲرٲتاوٲ ٲٲم دانراوٲ و لٲی
ٲها تووم، ژیانٲی ٲٲش و ووتایٲتی. ” ٲٲ ٲٲ ترس حٲوت هٲنگاو کٲت
بکٲشٲ.

لـسـر شـسـتـکـکـ اوـسـتـام، ئـاوـکـی دـواو دـدـم بـیـنـی گـزـنـگ
ئـارـزـوویـکـی بـدی نـهـاتـوو بـ پـشـیـمـانی و تـرس پـ یـکـانـت
هـبـبـنـو،

” ئـو یـک، دـو، سـ، چـوار، پـنج، شـش، ئـو شـهـر حـوتـی، “
هـمـو و شـتـ گـرـایـو جـی خـی، سـادـی و ئـازار، هـر گـیز لـ کـشـانی
ئـو حـوت هـنـگـاو پـشـیـمان نـابـمـو بـ دـوا جـاریـشـ کـ کـشـام ئـو
چـنـد ئـژـش بـو بـ اـبـر دـوویـکـی لـ یـاد چـووی تـمـار نـکـراو لـ دـفـتری
یـاد کـنـدا.

ئـیلـوولی ۱۹۸۱

کـرکـو

تـبـیـنی : لـ کـاتی تـایـپـکردنی چـیر کـکـکـ دا دـسـتـکاری خـا بـند و
ئـنووسـم نـکـردوو و وـکو خـی چـن لـ گـفـار کـ بـاو کـراو تـو،
ئاوام نووسیو تـو.

گـگـانـک بـنـو و سـر زـمـینی دـق

” تـنـها حـوت هـنـگـاو “ (۱) ئـو کـورتـه چـیر کـی کـ لـزـمانـی کـسی
یـکـمـو (من) یان منی چـیر کـنووس بـسـرهـات و ئـازار و خـون و
ئـومـدی جـیـهـانـک دـنـخـشـینـ کـ ئـنـگـ ئـژ لـ ئـزان بـسـرهـات و
خـون و ئـومـدی هـر هـمـو و مان بـووبـت. خـون و ئـومـدی گـیـشتن بـ
جـیـهـانـکی خـش و پاک و پـ لـ ژیان. جـیـهـانـکی خـی لـ هـژاری و
سـتـم. ئـم خـونـه هـر چـنـد ئـوایـ، لـگـ ئـو شـدا پـرجـوویـک نـایـت
بـیکـاتـو و خـونـک بـگـی بـ استی. گـری ئـم خـونـش لـ سیاقی
مـنـلـگی نووسـر لـگـ خـی و بـ پـشت بـستن بـ فـنـتـازیا دـمانـبات
کـنـار کـانی مـبـست. نووسـر بـ پـشت بـستن بـ خـیا و ئـگـز کـانی
تری تـکـنـیکی چـیر کـ بـ تـایـبـتـیش شـپـی هـش ویستوو یـتی دـر گـایـک
لـنـوان سـنـوور کـانی ئـاگـایی و نـا ئـاگـایـدا بـکـاتـو. واتـ تـواوی
ئـو واقـیـعی کـ لـ سـر ئـرزی واقـیـعـدا بـوونی هـی، خـراو تـنـو
بـد قـی خـیا و ئـاگـایانـه خـونـری بـ کـمـنـدکـش کـردوو. هـر چـنـد
لـسـر بـووبـری هـنـد پـر گـراف و دـری چـیر کـکـکـ خـونـر لـ مـسی
پـنتـکی جـوگـرافیا و دیمـنـه جـراو جـر کـانی نـو چـیر کـکـکـ دـکـات،
بـمـام گـر خـونـر دـست بـ لـوار کـانی ئـاگـایی و نـگـر، زـر بـ
ئـاسانی دـخـز تـنـو خـیا یـی نووسـر. ئـم سـتـایـی لـ نووسـین نـک هـر
پـسـند کـراو، بـکـو جـگـای سـتـایش. بـ و شـیـکی تر نووسـر هـاتـوو
تـواوی هـز هـونـری خـی خـسـتـه تـ گـ لـ پـنـاو ئـامـانـجـکی
دیـار یـکـراو، ئـویش نیشادندانـی دنیا بـینی چـینـایـتی و نـاردنی پـیـامـی

سیاسی هونډه به ئه و له شکره له خوښه، که له سه رته تاي ديه هشتاکاني سه دهی ابردوو به هه ه لومړجی سه رکوتی سیاسي و نه بوونی نازادی و به کارکه وتنی ماشنه کاني زیندان و گرتن و کوشتن و تر حیل و ته بعيس و قه ده غه کردنی کلتوور و به نه کان و.. تاد و زه به تاي به تيش له شاری که رکوک که شوته له دايکبوون و نمايشی ده قه يه که، تینووانه چاو نه وانی په یامی شه شگه رانه بوون له نه ده ب و هونډه. ده يه هشتاکان ده يه نووسين و به اوکړدنه وي چه ندين ده قی سیاسي بووین له مه ژوودا که جار که تر مه حه دوو باره بڼه و.

(۲)

عه بدو ه نه حمه د سادق له گه ی نه م چیر که و له يه ککا تدا هه م نمايشی توانای چیر کنووسی خه یمان نیشان ده دات و هه ميش به چوون و ته وانی نه چنای ته خه یمان په ده ناسنه. ته وانی نه نووسه له سه ر بڼه مای جياوازی چنای ته و هه ژاری و ده و نه م نه دی یان دروستتر به نه له سه ر بڼه مای هه بوون و نه بوون بنیاد نه راو. نه م نمايشی دنیا بڼی نووسه ده توانین له چه ند گه شه يه کی جياجيا و له ی به وانی و نه ه نه د سیاسي و چنای ته يه که ده دست نیشان بکه ين. سه رزه مینی نه م ده قه و به پیتي که له هه بژاردنی ناو نه که و سه رچاو ده گرن. نووسه ده ده سته به مه سه له يه که بردوو که به يه که له مه سه له گرنه کانی ژيان نه ژمارد ده که. چیر کنووس هاتوو جياوازی چنای ته نه وان ئینسانه کانی خسته ته ژر پرسياره و. نه م نه په سا په رته يه که چیر که ته نه ها حوت هه نگاو ته له ئاستی په سه نه ده به ئاستی ده خواز به رز کرد ته و و که رقی که ده ته شه شگه ته نووسه ری برده ته سه ر. به مام ئایا نووسه ها توو له سه نگره خه باتی که کارانه و، یان باشته به نه له سه ر بڼه مای مللانه نه وان کار و سه رمایه و نه و جياوازیانه بخاته ژر پرسياره و؟ به ده نیایه و نه خه. به گه شمان نه و نه که له سه رته پای چیر که که شته که نیه ناوی خه باتی چنای ته به ته و ئاسه يه که نیه که ئاسه ی سه شیا لیزم به ته. نه م له مپه ره به په پنه و به به و شه شگه ته ته که به به چوونی من له نا ئا گایه و سه رچاوی گرتوو، خه ی لاوازی نه و دنیا بڼی يه که هه و نه ده م له هه نگاوی داهه توودا خه سه ته کانی به م نه و.

خه سه ته کانی دنیا بڼی نووسه

عه بدو ه نه حمه د سادق چیر کنووس له سه رته تاي ده يه هشتاکانی سه دهی ابردوو و که هه ر گه نه کی نه و سه رده مه مه یلی فیکری چه پ و له کدانه و ی چنای ته به ژيان و که مه گه و دیاردنه کانی هه بوو. نه و له وانگه يه که شه شگه رانه و هه له درامایه کانی نه و چیر که که ی

داښتوو و هډوښی داو له هره لږو سڼگۍ یو په یامی سیاسی - چینایۍ تیځی بگڼنډ. نووسلر جوان ئیشی لسلر ماتریاڼکانی د وروبلر کردوو و هر لږلگۍ ئو ماتریاڼلانو نووسلر لپرسیارلر گور و گرنگلکان نریک د بڼتو. پرسپاری ئو ی بل ئمبلر نالک و ناشریند؟ بل ئوبلر پاک و جواند؟ ئمبلر بل د زځ و ئوبلر بل بڼهشت؟ کچانی ئمبلر بل لڼا و زحمۍ تیځکانی ژیان تووشی فڼلاکۍ تباری بوون و کچانی ئوبلر ناسک و نازدارن؟ ئم جیاوازیی بل هی؟ کڅ خوځاندویۍ تی و کڅ بلرپرسۍ لی؟ بلام ئاشکرایلر هونلر نایۍ و یامی سیاسی ئم پرسپارانلر بداندو. هونلر تنها ئاماڅلکان نیشان ددات و خوځندلر بل تایبۍ تی خوځندلری زیرک د بل ځی لږ دووتوۍ دلر و ستلکان و پلرگرافلکان هم پرسپارلکان و هم و یامۍ کانیش بد زڼتو.

کات سړتای د یی هشتاکانی سډی ابردوو، چنډ مانگلکڅ جڼگی کڼل پرستانۍ نوان علق و ئلران هډگیرساو، ځک بل لڼشاو بلر و بلرلکانی جڼگل بلل د څرن. جگل لږ ژنان و منالان و قووتابیان و کارمندی د زگلکانی خزمۍ تگوزاری و پلروږد، ئیتر تڼواوی کڼمگل سرباز و خراوتۍ ئامادۍ باشییو. شوڼ لږ ووبلری چیرکی تنها حوت هډنگاو گڼلکی ځیم ئاوی شاری کڼرکووک و بل تایبۍ تیش جادی گشتی کڼرکووک - هډوللر. ئم جادی ئم گڼلکۍ کردۍ دوو بلشو. بلشی باکووری جادی لږ ځیم ئاوی کڼ و عرسلک و تا دگاتۍ گڼلستانکۍ ځیم ئاوا درلر د بڼتو و بلشی باشووری لږ خانوولکانی شریکی نوت و ماملستایان تا دکات بل گردکۍ تپلر پلر بلتو. لڼووی هونلری تڼلارسازیو بلشی باشوور خانوولکان جوانتر و گڼلکان پاکتر بوون، چونکۍ لانی کڼم زربلۍ ئوانۍ لږو گڼلکانۍ د ژیان خوځندوار بوون و ئاگایی کڼم یۍ تی و ئابووری و سیاسیان لږ ئاستۍ کی باشدا بوو بل بلراورد بل بلشی باکوور. (۳) " ژمارۍ هډنگاو گڼلورلکان تنها چوار هډنگاو بوو چواری گڼلور و حوتی ئاسایی بلهشت و د زځ لک داد بڼنډ. لڼگل ما ئاوی کردنی دوا هډنگاو تیشکی وناکی لږ د لرگای تاریکی ددات و ځی د کوتۍ ژوورل و جیهانی بلهشت بلخړ هاتن لږ تڼماشا کڼرانی پلشانگای شقامل پاکلکانی دکات، لږ تابلکانی ئو دا و یۍ ئم تڼمبیلی نایاب و خانووی جوان و شقامل پاک و کچی ناسک و نازدار بلرچاوی تڼماشا کڼرانی د کڼو کڅ حزی هونلرمندی تابلکان لڼچنډ لڼنگۍ کی نامۍ جیهانۍ کی وای هډناوتۍ کایو، تنها حوت هډنگاو پلشانگای ئو تابلک و پلکان لږ جیهانی ئازار و تڼکشان و جگل چپاوی

گورتر لـ خـی خاصـ لـ یـک جوـ دـکا تـوـ. " (۴) لـم دیمـنـو
یـک : نووسـر یـان چیرـکنووس لـم دـقـ ئـدـبیـدا هـگـی
تـوانینـکی چـپ بوو و هـر لـو دیدگا و دنیا بینییـو تـماشـی
ژیان و دیاردـکان و کـمـگـ و ئینسانی کردوو. بـمـ ئـمـ بـو
مانایـ نیـ کـ چیرـکنووس حـتمـن دـبـ کـسـکی مارکسیست یان
سـشالیستخوار بووبـ، نـخـر. ئـنگـ هـگـی تـوانینی ناسیونال –
چـپ بووبـ. ئـمـ کـشـی ئـمـ و خوـنـریش نیـ. ئـمـ تـنها لـ فـزا
و ئـتمـسفیری چیرـکـکـو هـوـست و تـوانینی نووسـر دیاری
دـکـین

دوو : خودی جیهان بینییـکـ دنیا بینییـکی شـگـرانـ نیـ و
وانگـی سـشالیتی یان مارکسیستی زان نیـ بـسـریدا، بـکـو
دنیا بینییـکـی زیاتر پـپـلیستیـ. چونکـ نووسـر پـی وایـ خـبات و
تـکـشان تـنها لـنـو کوخ و خانوو نزمـکاندا بوونیان هـیـ. "
تـنها حـوت هـنگاو بکـشم و بگـمـو پـش سـدـیک حـوت هـنگاو
ئـمگـیـنـتـ سادـیی سروشت و سادـیی مـرـق و ژیانـی پـ چـرمـسـری و
تـکـشان، ئـو ژیانـی کـ لـ سـرـتاو بـم دانراو و لـ ی
افاتووم، ژیانـی شـ و ووتایـتی. " (۵) نووسـر پـی وایـ
خانووـکانـی سـر شـقامـ پاکـکان، کچانی ناسک و نازدار، خوـندـوار
و شـنـبیر و مامـستا و تـنانـت کرـکارانی کـمپانیای نـوتیش،
شـگـتـی و کار و چالاکی شـگـانـیان لـ ناوـشـتـو.
لـکـاتـکـدا کرـکارانی کـمپانیای نـوت بـپـی مـوقیعیـتی کارکردنیان
کـ شادـماری ئابووری وـبات بـوـ دـبـن، نـک هـر کاری
شـگـانـیان لـ دـوـشـتـو، بـکو گـر ئیرادـ بکـن و بیانـوی
دـتوانن چـرخـی نیزامی سـرمایـداری لـ عـراقـابگرن. وکـ لـ سـای
۱۹۴۶دا مـژووی خـباتی چینانـتی عـراقیان بـ مانگرتنی گاورباغی
نـخـشاند. لـ لایـکی تریشـو و ابـری خـباتی چینایـتی جیهانـی و
مـزتی خـباتی کـمـنیزم (کارـمارکس) خـی کرـکار نـبوو و هـرگیز
ئـکـ بـ جلی کـن و کرـکاریـو نـچوو بـ ئیشکردن و چـند
پاوـند بـ جینی هاوسـری و مندائـکانـی بـدست بهـنـت. بـکو
مارکسـشـنـفکرـکی سـردـمـکـی خـی بوو بـم لـ مـوقیعیـتی
چینایـتی کـیکاراندا بوو. بـیـ چیرـکنووس نـیتوانیـو قامکی
بخاتـسـر دـرد و مـینـتـکان و دـستنیشانکردنی گـاچارـی گـنجاو
و عـمـلی بـ ئـو نـهامـتیانـ. ئـویش نـک لـ بـر ئـوی چیرـکنووس
لـو سـردـمـ قووتایـ زانکـ بوو، بـکو لـ بـر ئـوی ئـو
هـشـاریـ چینایـتیـی کـ دـبوو لـ بـردـستی بـ، لـ بـر دـستی
نـبوو.

س: چیرک‌نووس ک‌ش‌کان و واقع‌کان د‌ب‌ن‌ ب‌ب‌ام ب‌ نا‌ش‌نی ل‌ ه‌ز‌کان و س‌ن‌گ‌ر‌ چینای‌تی‌کان د‌ب‌وان‌. ئ‌و ه‌ز‌کان و ململان‌کانیان ل‌س‌ر بنچین‌ی داب‌ش‌بوونی جوگرافیا داب‌ش‌ د‌کات، ن‌ک‌ ل‌س‌ر بنچین‌ی پ‌یو‌ندی ن‌وان‌ کار و س‌رمای‌. چیرک‌نووس ل‌ استیدا ن‌ ه‌ز‌ واقعیی‌کان و ن‌ س‌ن‌گ‌ر‌ چینای‌تی‌کانی ن‌بینیو‌. ه‌ر ب‌ی‌ ب‌ش‌ک‌ ل‌ ه‌زی واقعی چینای‌تی کر‌کارانی ع‌راق و کوردستان ب‌ ب‌ر‌ک‌ی ئ‌وب‌ر‌ د‌زان‌. ئ‌م ئ‌احا‌یبوون‌ ب‌ د‌ستی ئ‌ن‌ق‌ست ن‌خراو‌ت‌ وو، تا خ‌ ب‌کات‌ چاوی خو‌ن‌ر و خ‌ک‌کی ز‌حم‌ت‌ک‌شی کوردستان، ب‌ک‌و ل‌ ئ‌زی‌ ئ‌استی ت‌گ‌یش‌نی نووس‌ر‌و‌ س‌رچاوی‌ گ‌رتوو‌.

چوار : نووس‌ر‌ ب‌چووک‌ترین د‌ژ‌کردار ل‌ئ‌است ئ‌و واقع‌ نا‌نو‌ن‌ و ئ‌م‌ش‌ ب‌ب‌گ‌ی ن‌اش‌ش‌گ‌ربوونی ت‌ب‌وانین‌ک‌ی‌. وات‌ نووس‌ر‌ و حیکای‌ت‌خوان ک‌ ه‌ردوویان ی‌کن‌ج‌گ‌ ل‌ گ‌ان‌و‌ و نیشاندانی د‌خ‌کی تای‌ت‌ ب‌ئ‌و‌ی ب‌چووک‌ترین ه‌نگاو بن‌ ب‌ د‌ست‌کاریکردنی، ک‌تایی ب‌ چیر‌ک‌ک‌ د‌ن‌ ب‌و‌ی ک‌ د‌گ‌ب‌ت‌و‌ ئ‌م‌ب‌ر‌ و د‌چ‌ت‌و‌ ناو‌ ه‌ل‌وم‌رج‌ د‌ژوار‌ک‌ی ش‌ و ووت‌کان‌. ئ‌م‌ ج‌ر‌ک‌ ل‌ ت‌س‌لیم‌بوون‌ ب‌ واقع‌. ت‌س‌لیم‌بوون‌ ب‌ ب‌ئ‌یراد‌یی و ت‌ب‌لیغات و پ‌وپاگ‌ند‌ی چینی بورژوازی ل‌و‌ی ک‌ د‌ب‌ ه‌زاری و د‌و‌م‌ندی ه‌ر ل‌ ئ‌ز‌ل‌و‌ بوونیان ه‌بوو‌ و ه‌ی‌. ل‌ر‌و‌ پ‌نا‌ ن‌بردن‌ ب‌ کردار و یاخیبوون‌، ه‌و‌ن‌دان‌ ب‌ گ‌ب‌ینی ئ‌و واقع‌، نووس‌ر‌ د‌خات‌ خان‌ی پاسیفیستیوون‌و‌. ل‌کات‌ک‌دا نووس‌ر‌ ب‌ جیددی ه‌و‌ی داو‌ پاسیفیست ن‌ب‌ و ل‌ئ‌استی ووداو‌کان‌ ب‌ت‌.

ل‌ر‌و‌ دیسان‌و‌ د‌گ‌ین‌ س‌ر‌ ئ‌و شا‌ب‌ی‌ ک‌ ب‌ب‌ین‌ جیهانبینی چیرک‌نووس‌ ل‌ ه‌و‌دان‌ ب‌ نیشاندانی جیاوازی چینای‌تی ن‌وان‌ ئ‌ینسان‌کان‌ ج‌ی پشتیوانیی‌ و ل‌ه‌مان‌ کاتیشدا ل‌ ه‌ب‌ژاردنی ماتریالیستی‌ و نیشاندان‌ ن‌یتوانیو‌ ئ‌امانج‌ ب‌ک‌ و ب‌گات‌ ب‌و‌ م‌ب‌ستی‌ ک‌ خ‌ی د‌ی‌و‌.

ئ‌د‌ب‌ و پ‌یامی‌سیاسی‌

ئ‌د‌ب‌ و‌ک‌ چالاکیی‌کی فیکری‌ ئ‌ینسان‌ ه‌میش‌ ل‌ گ‌ش‌نیگ‌ای ب‌ر‌ژ‌و‌ندی جیاوازی‌و‌ د‌ت‌ نمایش‌کردن‌. ل‌و‌ت‌ی ک‌م‌ب‌گ‌ی مر‌قای‌تی داب‌ش‌بوو‌ ب‌س‌ر‌ دوو‌ چینی د‌ژ‌ ب‌ ی‌ک‌، شوناسی‌ ئ‌د‌ب‌یش‌ ل‌س‌ر بن‌مای‌ ململان‌ی ن‌وان‌ ئ‌و دوو‌ چین‌ د‌ت‌ پ‌ناس‌کردن‌. ب‌ واتای‌کی تر‌ ئ‌د‌ب‌ک‌ نیی‌ غ‌یر‌ چینای‌تی ب‌ت‌. چونک‌ ل‌ ک‌م‌ب‌گ‌ی‌ک‌دا ک‌ ئ‌ستا ئ‌م‌ ب‌ ناچاری ژیا‌نی ت‌دا ب‌س‌ر‌ ئ‌ب‌ین‌ و ل‌س‌ر‌ ناک‌کی چینای‌تی و د‌س‌اتی چینای‌تی بنیاتنراو‌، توانای‌

دربړېښی هېستې پټیې مړیېښې کان سېبارت به پوښېښې کانی
 ځمان به کسانې دیکې وې بېادېښې کی یې کجار کېم. (۶). به یې لم
 سړدېمی سېرمایې داریې کی کې ئېم مېرګی ځی به هېموو شتېکې وې
 ناوې (بېسړدېمی نووسینې چیرېکې شې وې)، ئېدېب و هونېر یان
 سېرمایې داریې (بېرژوازی) یان کرېکاریې. به یې ئې و ئېدېبې کې
 گوزارشت لې واقعی ځبات و ململانې چینایې تی کرېکاران دکات لې
 دژې سېرمایې داران به ئېدېبې کی شې شگېانې دېتې ئېژمار. ماهیې تی
 ئېم ئېدېبې شې شگېانې هېکړې جېرېکې لې پېام کې تېدېکې شې هېشیاری
 چینایې تی خوښېر یان کرېکاران و زېحمېتکېشان بېرېتې سېر. لې
 چیرېکی (تېنھا حوت هېنگاو) چیرېکنووس هېوېداوې پېامې ئېدېبې
 شېوې یې کی هونېریانې بگېانې، بېام گړفتېکې لې وېدایې نېتوانیوې
 ئې و ئېنجام بېکې. چونکې " ئېدېبې کرېکاریې پارېزېری بېرژوې وېندی
 کرېکارې هېوېش دېدات لېژېر سېبېری ځباتی کرېکاری لېسېر ئې و
 ئایکې نانې کار بکات کې بېان هېی لې بردنې پېشېوې ځباتی
 چینایې تی. " (۷). چیرېکنووس ویستوویې تی بېشدار بوونی کارای ځی لې
 بزوونې وې اډیکې یزمی کېم گېی کوردستان لېگېی نووسینې وې
 بباتې پېشېوې. ئېم دېقېش جوانترین گېواهیې لېسېر ئې و بېشداريې
 عېدوېا ئېحمېد سادقې چیرېکنووس. (۸)

چیرېکنووس تېکېشاوې باسی نا دادېروېری بکات، باسی جیاواری نېوان
 ئینسانې کان بکات، باسی دوو دنیای تاریک و ووناک بکات کې
 هېردووکیان لېسېر یېک سېرزېمین بوونیان هېی. بېام جېی داځې
 چیرېکنووس بېئېوې لې ماناکانی دادېروېری و ځبات و تېکېشان و
 شېشې لې تېوانینې چینایې تی کرېکارانې وې گېیشتې، ئې و کارې
 کردوې. ئېم شې ئې و ئاریشې یې کې لې گېیاندنی پېامې سیاسيې
 دېقېکې هېست پېدېکړتې.

ئېم چیرېکې لې استای هېسېنگاندنې کی بابې تیانې وې، دېتوانین
 بېمین کې هېوېکې لې پېناو فېراهې مکړدنې زېمینې پرسیارکردن لېسېر
 ناعېدالې تیېکانې نېو کېم گېی و ژیان. هېوېکې بې نیشاندانی ووی
 دزېوی ژیانې کې سېرمایې داری بې بېرهېم هېناوین. بېام
 نېتوانیوې بېشې و بې قووی بېچېتې نېو بابې تېکېی. بې
 واتایې کی تر نېتوانیوې پېنجې بختې سېر ئېسېی بابې تېکې.

دربارې فېرم و زمان

لې "تېنھا حوت هېنگاو" دا، حیکایې تخوان کېسی یېکېمی تاکې (من)،
 کې لې گېی و تېوېژ لېگېی ځېدا (مېنېلېگ) لې شوېنکاتې
 ووداوې کان بې هاوکاری ژمارې یېک کارېکتر وېک (حیکایې تخوان و

فریاد، کاروان، زگار، گزنگ) که بوونی ئه و کارکتارانه نیتوانیو ئیزافیه کی گزنگ بخاتمه سه ر ده قه که. فنتازیش ه کارکه که حیکایه تخوان به هیه و ده چته ده ره وای جوغزی خیه و ده ته ژووریه. واته خیه ده که گزنگ و بایه خدار ده گه ده ل چیه که که. چونکه چینه ووداوکان به ده یکه بواری که می به خونه ر هیشه ته و به شداری ووداوکان بکات. هه رچی زمانیشه که ئه و چیه که یه نووسراوه، زمانه کی ده وان و کوردیه کی په تی ساد و جوانه. له ووی ده نووسیشه و، هه رچه نه ده گه فاری کاروان (خوولی یه که م) تا ئاسته که په یه ویه له ده نووسی که ی زانیاری کورد ده کرد، به نام به وردبوونه و له ده نووسی ئه م چیه که ده بینیه ده یه نووسی زه ر که م ته دایه و به به راورد به و سه رده م (سه ره تای هه شتاکانی سه ده ی ابردوو) زه ر له په ش بووه و ته نانه ته ده توانم به م که ده نووسی چیه کی "ته نها حوت هه نگاو" له ده نووسی زه ره ی نووسه رانی ئه م ده دروستتر و چینه زمانه که شیه جوان و کوردیه که شیه ده وان تره.

ئه نجام

چیه کی "ته نها حوت هه نگاو" هه ویه کی جوان و سه ره که وتوو چیه که نووسی که چکرده و عه بدوه ئه حمده سادقه، که له نه و واقعی ژبانی ئا بووری و که م په لایه تی شاریه کی په شه سازی و که کو که رکوو و یسته ویه ته به ته وانینه کی چینه یه تیه و، له که شه ی گه وره ی جیاواری چینه یه ته بدوه و له ده گه ی ته وزیفیه شو نه و و به هونه ره کی جوانه و، له په یه کانی هه که شان به ره و داهه نهان نزیک به ته و. چیه که نووس ورد له سه ره په یامی سیاسی - چینه یه ته چیه که که ی ئیشه کردوو گه رچی به هیه نا نه شیه و نه بوونی ئاگاییه ته واه له سه ره به ماکانی خه بایه چینه یه ته نه وان کرکه کاران و به ره زواری و ته نه گه یشتیه ورد له نیزامی سه رمایه داری، نه یه توانیه په یامیه کی شه نه بگه نه، به نام له گه ئه و شه به هه ویه کی سه ره که وتوو داد نه ره له پانتاییه و بزوتنه و ئه ده بییه سه ره تای هه شتاکانی سه ده ی ابردوو، که به گه نه ان به نه و ئه و بزوتنه ویه و مه ژوو که یده ده نگه ئه و به ره مانیه له ئاست ئه م چیه که نه، له په نه جیه کانی ده ست ته په نه نه که نه.

سه رچاوه و په راوه نه کان

۱- ته نها حوت هه نگاو نووسینه عه بدوه ئه حمده سادقه گه فاری کاروان

- ژمار ١٦ کا نوونی دوو م سا ی دوو م ١٩٨٣ لاپ ٥٦ و ٥٧.
- ٢- نمونن ش ب ئ و د قان چیر کی "نام رد کان" ی چیر کنووسی کچکروو محم د موکری و هروها چیر کی "دوربین" ی ح مم ف ریق ح سن و شیعی "دوا نام" ی ه فا کوستانی و زری تر ک ئ و س رد مم ل س ر ووپ ی ژنام و گ فار کان ب او د بوون و.
- ٣- ه ی ک ش د گ گ ت و ب د زاین و شو ی ژئاوایی خانوو کان ش ریک ی نوت ک ئینگلیز کان (د س ماتی ئ و س رد مم ی نوتی ئینگلیز) ل س ر ت ای ح فتاکانی س د ی ابردو ب کر کارانی ک میانای نوت دروستیان کرد. دیار ک ئ مبر و ئ و بر ب و جیاوازیی و سف د ک ی ن ل واقعدا خودی ئ و جیاوازیی ز ر ب رچاوی نیی، چونک ل ب ش ی باکوریش گ ل خوند وار و سیاس تم دار و هون ر م ند و ئ دیب و نووس ری تیا ه ک و توو و ئ نگ ل ب ش ی باشووریش ه بن ن خوند وار یان ئاستی ئاگایی ل ئاستی پو یستدا ن بووب. ئ و ی زیاتر م ب ست گ ش نیگای نووس ر ک ل س ر بن مای کی دروست بنیاد ن راو.
- ٤- ت نها ح وت ه نگاو نووسینی ع بد و ا ئ حم د سادق گ فاری کاروان ژمار ١٦ کا نوونی دوو م سا ی دوو م ١٩٨٣ لاپ ٥٦ و ٥٧. د ستکاری و ک خ ی ئ نووس کراو ت و.
- ٥- ت نها ح وت ه نگاو نووسینی ع بد و ا ئ حم د سادق گ فاری کاروان ژمار ١٦ کا نوونی دوو م سا ی دوو م ١٩٨٣ لاپ ٥٦ و ٥٧.
- ٦- لودقیگ د ی رباخ و ک تایی ف ل س ف ی کلاسیکی ئ مانی فریدریک ئ نگ س و رگ رانی سalar شید ل ب اوکراو کان م کت بی بیر و ه شیری ی ن ک ٢٠٠٥ لاپ ٤٩.
- ٧- شیعی ش شگ ا ن و پ رجوی ه م ش زیندووبوون ع بد و ا س مان (م ش خ) گ فاری هانا ژمار ١ خووی دوو م ٢٠١٦ لاپ
- ٨- چیر کنووس ع بد و ا ئ حم د سادق ل ١/١/١٩٥٨ ل شاری ک رکوک ل دایکبوو. خو نندی س ر تایی و ناو ندی و ئامادی ه ر ل شاری ک رکوک ت و او د کات و پاشان ل زانکی موست نسریی ل شاری ب غذا و رد گیر. سا ی ١٩٨٦ - ١٩٨٧ خو نندی زانک ت و او د کات. ژمار ی ک کورت چیر کی نووسیو و ک ژمار یان ل بیست کورت چیر کی زیاتر. ماو ی ک ل ا دیی ئازادی حیزی شیوعی کوردستان چ ند ب رنام ی کی پ ش ک ش کردو و ه ور ها چ ند سا کیش مام ستا بوو ل پ یمانگای ل ه ول ر. دواجار ل ک و تی ١/١٠/٢٠١٢ ئ م چیر کنووس ل ت م نی پ نجا و چوار سا یدا ما ئاوایی ل ژیان و ئ د ب و چیر ک و داه نان د کات.